

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Kommunjurist
Ylva Ehn

KOMMUNSTYRELSEN
2025-10-23

Beslut om remiss av förslag till ändring i Täby kommuns lokala ordningsföreskrifter § 14 om alkoholförtäring och bruk av lustgas

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att remittera de förslag till ändringar i § 14 i lokala ordningsföreskrifter för Täby kommun som framgår av bilaga 1 *Förslag till nya föreskrifter i 14 § om förtäring av alkohol samt bruk av lustgas som berusningsmedel* till stadsbyggnadsnämnden för yttrande senast den 21 november 2025 respektive Polismyndigheten senast den 13 november 2025.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen remitterar *Förslag till nya föreskrifter i 14 § om förtäring av alkohol samt bruk av lustgas som berusningsmedel* till stadsbyggnadsnämnden samt Polismyndigheten. Förslaget är en översyn av den befintliga regleringen om förbud mot förtäring av viss typ av alkohol på vissa platser. Se bilaga 1 *Förslag till nya föreskrifter i 14 § om förtäring av alkohol samt bruk av lustgas som berusningsmedel*. Kartorna för alkoholförbudet justeras och förteckningar på platser införs. Vidare utökas de drycker som avses till att inkludera även andra jästa alkoholdrycker (t.ex. cider eller fruktvin). Förbud mot bruk av lustgas i berusningssyfte införs på samma platser för vilka alkoholförbudet ska gälla samt på vissa badplatser (bilaga 1 till tjänsteutlåtande daterat den 22 september 2025).

Ärendet

Bakgrund

I samband med att Täby kommuns verksamhetsplan och budget beslutades av kommunfullmäktige den 25 november 2024, § 175, överlämnades ett uppdrag av

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna om införande av ett förbud mot användande av lustgas på allmänna platser eller motsvarande.

Därefter har riksdagen beslutat om införande av en ny lag om lustgas som trädde i kraft den 1 juli 2025.¹ Lagen syftar till att begränsa tillgången till lustgas i berusningssyfte. Det blev då förbjudet att sälja lustgas om det finns särskild anledning att anta att lustgasen ska användas i berusningssyfte. Vidare regleras försäljning av lustgas till en privatperson genom t.ex. mängd och frekvens. Lagen reglerar också att försäljning av lustgas inte överhuvudtaget får ske till personer under 18 år. Även införsel av lustgas regleras.

Lustgas orsakar vid inandning ett kort och intensivt rus. Ruset kulminerar inom någon minut efter inhalationen för att sedan snabbt avta. Bruk av lustgas på offentlig plats kan därmed vara en sådan företeelse som typiskt sett kan vara ordningsstörande.

I propositionen till den nya lagen anges att det kan finnas ett behov av att reglera bruk av lustgas som berusningsmedel genom lokala ordningsföreskrifter även om den nya lagen finns. Det anges vidare att den nya lagen inte hindrar att kommuner utfärdar sådana föreskrifter.²

Rättslig reglering

Enligt 3 kap. 8 § ordningslagen (OL) får kommunerna efter bemyndigande meddela föreskrifter för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Kommunerna ges bemyndigande i 1 § förordning (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen.

Kommuners möjlighet att meddela allmänna lokala ordningsföreskrifter är således, utöver fall där så är särskilt föreskrivet, begränsad till offentlig plats och i syfte att upprätthålla allmän ordning. Av 1 kap. 2 § OL framgår att med offentlig plats avses bland annat allmänna vägar, gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål, samt andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik. Med offentlig plats avses även sådana anläggningar för lek, idrott, camping eller friluftsliv, badplatser, järnvägsområden,

¹ Lag (2025:621) om lustgas

² Prop. 2024/25:127 s. 20

begravningsplatser och andra sådana områden, som kommunen i sina lokala ordningsföreskrifter beslutat ska jämföras med offentlig plats. Detta förutsätter att områdena är tillgängliga för allmänheten.

Täby kommuns lokala ordningsföreskrifter

Täby kommun har sedan tidigare gällande lokala ordningsföreskrifter i vilka det finns reglering om på vilka platser det är förbjudet att förtära alkohol. Det är lämpligt att se över den regleringen i samband med förslag på införande av förbud mot bruk av lustgas i berusningssyfte. För jämförelse med gällande reglering se bilaga 2.

Förtäring av alkohol

I 14 § regleras på vilka offentliga platser vissa alkoholdrycker inte får förtäras. De drycker som redan regleras är spritdrycker, vin och starköl vilket är en tämligen gammal beskrivning av alkoholhaltiga drycker. Numera finns begreppet "andra jästa alkoholdrycker" också i alkohollagen (2010:1622) med vilka avses drycker som framställts genom jäsnings av frukt, bär eller andra växtdelar (t.ex. cider eller fruktvin). Det finns inget sakligt skäl att inte reglera även andra jästa alkoholdrycker med motsvarande alkoholhalt som starköl. Det föreslås därför att även dessa ska regleras.

Platserna på vilka förbudet finns idag har setts över. En ny bebyggelse finns invid Täby centrum varför det är lämpligt att uppdatera kartan även om de yttre gränserna föreslås förbli desamma. Det finns vidare ny bebyggelse i anslutning till Täby centrums östra gångväg varför den kartan uppdateras, läggs ihop med kartan för området Torrbacken och justeras marginellt. Vidare uppdateras kartan över Åva skatepark eftersom den har utökats. Kyrkogårdar och begravningsplatser förs in på kartbilder. Lekplatser och specifika aktivitetsytor identifieras via en förteckning.

Bruk av lustgas i berusningssyfte

Även om den nya lagstiftningen numera finns ser Täby kommun ett behov av att reglera förbud mot bruk av lustgas i berusningssyfte på vissa platser. Syftet är att förhindra de ordningsstörningar som sådant bruk kan ge upphov till och förslaget

skapar därför trygghet för alla som vistas på dessa platser. Som framgår ovan hindrar inte den nya lagstiftningen att lokala ordningsföreskrifter utfärdas.

Förbudet föreslås omfatta samma platser som omfattas av alkoholförbudet, se ovan. Därutöver ser kommunen att det är lämpligt att reglera de etablerade badplatserna så att det där blir förbjudet att bruka lustgas i berusningssyfte. Badplatserna förs in på kartbilder.

Remiss

Det är kommunfullmäktige som sedermera ska besluta om föreskrifterna. Dessförinnan skickas förslaget på remiss till stadsbyggnadsnämnden och Polismyndigheten för att erhålla eventuella synpunkter.

Ekonomiska överväganden

Det finns inga ekonomiska konsekvenser att ta hänsyn till vid remittering av ärendet till stadsbyggnadsnämnden och Polismyndigheten.

Om kommunfullmäktige beslutar i enlighet med förslaget medför det inga nämnvärda ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Ann-Charlotte Mann
Chef Verksamhetsstöd och utveckling

Bilagor

1. *Förslag till nya föreskrifter i 14 § om förtäring av alkohol samt bruk av lustgas som berusningsmedel.*
2. Utdrag ur Täbys kommuns lokala ordningsföreskrifter, 14 § i gällande lydelse för jämförelse. Den gällande föreskriften i helhet är publicerad på Täby kommuns webbplats [Lokala ordningsföreskrifter - Täby kommun](#)

Expedieras

Juridikenheten för vidare expediering till Polismyndigheten.

Stadsbyggnadsnämnden